

Sveriges Shetlandssällskaps

HINGSTREGLEMENTE

2019

Avelsvärderingsreglemente
för hingstar

Antaget av Sveriges Shetlandssällskap (SSS)
2019-01-01

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

SIDA

1	ALLMÄNT	4
2	SYFTET MED AVELSVÄRDERING AV HINGSTAR OCH HÄSTKONTROLL	4
3	AVELSVÄRDERING AV HINGSTAR	4
3.1	Krav för avelsvärdering	4
3.2	Individprovning	5
3.2.1	Identitet	5
3.2.2	Härstamning	5
3.2.3	Exteriör	5
3.2.4	Prestationer	5
3.2.5	Hälsotillstånd	7
3.2.6	Mätning	9
3.2.7	Dopningsregler	9
3.2.8	Kvalitetsklasser efter individprovning	9
3.2.9	Övrigt	9
3.3	Avkommeprovning	11
3.4	Metoder m.m. för fastställande av avelsvärde	12
3.5	Avelsvärderingsnämndens beslut	13
3.6	Avelsvärderingsbevis	13
4	KRAV FÖR ATT HINGST SKA FÅ ANVÄNDAS I AVEL	13
4.1	Betäckningsrapportering	14
5	AVELSVÄRDERINGSNÄMND	14
5.1	Sammansättning	14
5.2	Arbetsuppgifter	14
6	AVELSVÄRDERINGSTILLFÄLLEN	14
6.1	Ordinarie avelsvärdering	14
6.2	Interimistisk besiktning i landet	14
6.3	Interimistisk besiktning utom landet	15
7	SÄRSKILT OM FRUKTSAMHETSKONTROLL	15
8	REDOVISNING AV RESULTAT	15
9	DISPENS FRÅN GÄLLANDE REGLER	15
10	ÖVERKLAGAN AV AVELSVÄRDERINGSRESULTAT	16

11	ANSVAR FÖR LÄMNAD UPPGIFTER	16
12	UNDERRÄTTELSE OM BESLUT.....	16
13	JÄV	16
14	HINGSTÄGARES SKYLDIGHETER OCH RÄTTIGHETER	17
15	DEFEKTLISTA.....	19

1 ALLMÄNT

SSS utfärdar reglemente, med utgångspunkt i gällande Plan- och Riktlinjer, avseende frivillig avelsvärdering i Sverige för shetlandspionnyhingstar.

Detta reglemente är antaget av SSS:s styrelse 2018-12-19 med grund i Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2018:24) om hästdjur som används till avel och om identitetshandlingar för hästdjur samt Föreskrifter om ändring i Djurskyddsmyndighetens föreskrifter (DFS 2004:22) om avelsarbete (SJVFS 2009:28). SSS har ansvaret för beräkning av avelsvärde och för att verksamheten sker i enlighet med Statens jordbruksverks föreskrifter om hästdjur som används till avel och om identifiering av hästdjur samt Statens jordbruksverks föreskrifter om djurskydds krav vid avelsarbete.

SSS ska utföra arbetet opartiskt och i enlighet med aktuella och beprövade vetenskapliga metoder samt med bästa möjliga säkerhet och effektivitet. Avelsvärdering ger möjlighet till urval av individer utifrån uppsatta avelsmål.

Ett avelsvärde fastställs normalt första gången när ponnyn genomgått individprovning. Då underlag föreligger för att göra en avkommeprövning med tillfredsställande tillförlitlighet beräknas ett nytt avelsvärde. Detta justeras efter hand som antalet avkommor med bedömningsbara resultat ökar. SSS ska föra register över de resultat som kan ligga till grund för beräkningen av ponnyns avelsvärde. Denna registrering sker i SSS:s databas "Webbstamboken".

Ju större och säkrare avkommeunderlag som finns tillgängligt desto mindre hänsyn ska tas till härstammings- och individprovning. De metoder som används ska vila på vetenskaplig grund och högsta möjliga säkerhet ska eftersträvas.

2 SYFTET MED AVELSVÄRDERING AV HINGSTAR OCH HÄSTKONTROLL

Avelsvärdering av hingstar syftar till att främja kvalitet och utveckling i svensk hästavel. Den genomförs med hjälp av individprovning, fruktsamhetskontroll och avkommeprövning. Avelsvärdering ger möjlighet till urval av hingstar i relation till uppsatta avelsmål för shetlandspionny. Resultat från avelsvärdering skapar dessutom underlag för planering, rådgivning och forskning inom hela hästsektorn.

3 AVELSVÄRDERING AV HINGSTAR

3.1 Krav för avelsvärdering

En hingst kan avelsvärderas tidigast under hösten det år den fyller 2 år enligt dessa regler under förutsättning att hingstens identitet är fastställd på sätt som framgår av Statens jordbruksverks föreskrift (SJVFS 2015:33) om hästdjur som används till avel och om identifiering av hästdjur samt med känd härstamning registrerad hos SSS.

2- eller 3-årig hingst som vid avelsvärdering uppfyller rasvisa krav, ska som 4-åring visas på ordinarie avelsvärdering för shetlandspionnyhingstar.

Visas inte hingsten det året den fyller 4 år, krävs en ny avelsvärdering och dubbel avgift uttages. Dessutom fråntas hingsten RS tills ny avelsvärdering är genomförd med godkänt resultat.

Hingsten ska vara anmäld till avelsvärdering enligt arrangörens anvisningar.

3.2 Individprövning

3.2.1 Identitet

Vid individbedömningen ska hingstens identitet kontrolleras mot identitetshandling/hästpäss. Om tveksamhet föreligger om en hingsts identitet ska nämnden föranstalta om DNA-undersökning eller annan metod även om sådan tidigare utförts.

3.2.2 Härstamning

Härstamningsbedömning ska utföras på basis av all tillgänglig officiell information om föräldrars och närbesläktade ponnyers egna meriter och deras avkommeprövningsresultat. Från år 2006 ska alla Shetlandsponnyer i varje stambok ha ett minimum av tre fulla generationer i stamtavlan, utom de som är registrerade i moderstamboken (SPSBS). Shetlandsponnyer som inte är registrerade i en stambok kommer inte att accepteras om de inte har minst tre generationer i stamtavlan eller är avkommor till Shetlandsponnyer som är registrerade i moderstamboken (SPSBS). Från 2004-04-03 kommer Shetlandsponnyer som har färre än tre generationer inte att accepteras i något annat ISPC-land om de inte redan är registrerade i moderstamboken (SPSBS).

3.2.3 Exteriör

Hingstens konstitution och rörelser ska bedömas och beskrivas i förhållande till hingstens ålder, avelsmål samt aktuell rasstandard. Exteriör bedöms enligt följande, om inte särskilt anges i rasvisa krav.

- Typ
- Huvud, hals och bål
- Extremiteter
- Skritt
- Trav

Bedömningar som ej genomförts av en avelsvärderingsnämnd, men som skett vid utställningar och visningar som är avelsvärderingsgrundande, ska ingå i den samlade bedömningen av en hingsts exteriör.

3.2.4 Prestationer

En hingsts sammanvägda prestationer bedöms utifrån resultat från frivilligt bruksprov eller officiella tävlingar eller en kombination härav, varvid hänsyn ska tas till ålder, ras och användningsområde. Endast resultat från officiella tävlingar och prov får ingå i bedömningen.

Tävlingar och prov arrangerade och sanktionerade av föreningar anslutna till SH, Svenska Ridsportförbundet och Svensk Travsport är officiella.

Även andra organisationers tävlingar kan vara officiella om de är sanktionerade av SSS. Om meriter åberopas ska dessa ha inkommit tillsammans med anmälan. Annars kan de ej komma hingsten tillgodo. Endast officiella meriter kan komma ifråga.

Bruksprov

Från och med år 2009 är bruksprovet frivilligt.

G II kan tilldelas förutsatt att övriga krav vid individprovning, minimikravet för G, är uppfyllda.

Bruksprov kan utföras mot särskild avgift vid avelsvärderingstillfälle för hingstar även då hingsten inte är inne för ordinarie avelsvärdering. Gäller endast RS hingstar.

Bruksprov får ersättas av uppvisande av bevis att hingsten genomfört godkänt officiellt kvalificeringslopp enligt ST:s tävlingsreglemente eller intyg/resultat från annan officiell tävling enligt ovan.

Även andra organisationers tävlingar kan vara officiella om de är sanktionerade av SSS. Om meriter åberopas ska dessa ha inkommit tillsammans med anmälan. Annars kan de ej komma hingsten tillgodo. Endast officiella meriter kan komma ifråga.

Bruksprov ska omfatta något eller några av följande moment:

- ridprov
- körprov

Bruksprovsförrättare utför bedömning av hingstarnas bruksprov. Bruksprovsförrättare utses årsvis av SSS:s styrelse. En förrättare ska ha god kännedom om den ras som omfattar förrättarens arbete. Då ingen bruksprovsförrättare är utsedd eller ej närvarande bedöms bruksprovet av avelsvärderingsnämnden eller delar av denna.

Bruksprov utförs i ridhus eller på ett inhägnat område. Bruksprov kan utföras vid avelsvärderingen för hingstar av 3-åriga och äldre hingstar som så önskar. Provet utföres på tid och plats som anvisas av arrangören. Bruksprovets ändamål är bland annat att kontrollera hingstens temperament, gångarter under ryttare eller körd framför fordon. Ponnyn visas valfritt riden eller körd. En medhjälpare får användas vid uppsittning/anspanning och avsittning/frånspanning. Egen utrustning ska medföras. Bruksprovsförrättare eller avelsvärderingsnämnden ska utföra en funktionskontroll. Uppsittning/anspanning och avsittning/frånspanning sker inför bruksprovsförrättare eller avelsvärderingsnämnden. Bruksprovsförrättare eller avelsvärderingsnämnden äger rätt att avbryta proven ur allmän säkerhetssynpunkt.

Ridning

Utrustning	- hingsten ska vara betslad med tränsbett av vedertagen typ.
	- hjälptyglar eller dylikt är ej tillåtna.
	- lindor eller damasker är ej tillåtna.
Genomförande	- ponnyn ska ridas enskilt i skritt och trav i båda varven, enligt domarens anvisningar.
	- ponnyn ska göra 2 halter och vara stillastående.

Körning

Utrustning	- hingsten bör köras för 1- eller 2-axlat hjulförsett fordon, släde försedd med skacklar är dock tillåten.
	- hjälptyglar, slagremmar, resgjord eller dylikt är ej tillåtet.
	- betsling enligt vad gäller ridning.
Genomförande	- hingsten ska köras enskilt i skritt och trav i båda varven, enligt domarens anvisningar. Kusken ska sitta på fordonet.
	- hingsten ska göra 2 halter och vara stillastående.

Vid ridprov ska ryttaren bära passande klädsel och hjälm samt ponnyn ska vara sadlad med väl tillpassad sadel. Vid körprov ska hingst vara selad med väl tillpassad sele. Kusken bör använda hjälm.

Beräkning

Följande moment ska bedömas och protokollföras:

- a uppsittning/anspänning och avsittning/frånspanning
- b igångsättning
- c halter
- d temperament, samarbetsvilja och lydnad

På bruksprovsprotokollet ska plats finnas för omdöme av gångarterna. Domaren värdesätter respektive bedömningsmoment a – d med poäng mellan 1 – 10. Totala poängen läggs ihop och divideras med 4. Erhållen genomsnittspoäng ska (för godkännande) bli lägst 5, ingen delpoäng under 4. Försök till uppsittning/anspänning får ej pågå i mer än 5 min, dock kan hästägare få ett försök till senare samma dag.

3.2.5 Hälsotillstånd

Bedömning av hälsotillståndet ska omfatta:

- allmän sundhet
- hållbarhet i förhållande till ålder och användningsområde
- frihet från ärftliga defekter

Alla hingstar ska kontrolleras och bedömas avseende defekter som anges i 3 § Föreskrifter om ändring i Djurskyddsmyndighetens föreskrifter (DFS 2004:22) om avelsarbete (SJVFS 2009:28).

För diagnos av vissa defekter kan röntgenundersökning krävas. Ett protokoll för genomförd kontroll och bedömning ska nedtecknas och finnas för varje hingst. Hälsobedömning ska ske varje gång av en veterinär när en hingst genomgår en individbedömning.

Om en ledamot i avelsvärderingsnämnden kräver det, ska ytterligare undersökning avseende hälsotillståndet genomföras, innan avelsvärderingsnämnden avger sitt ställningstagande.

Hingst ska inspekteras utefter ISPC:s internationella defektlista och veterinära krav och erhålla godkänt resultat från denna för att kunna tilldelas kvalitetsklass G eller högre.

Tidigare i Sverige icke godkända hingstar (oavsett ålder) får ej visas fram skodda vid avelsvärdering.

Vid tidigare skador ska kopia på veterinärintyg bifogas anmälan. Vid akuta skador ska kopia på veterinärintyg medtagas till avelsvärderingen. Dock ska alla hingstar kunna ges poäng på alla bedömningspunkter vid första tillfället för godkännande.

Vid avelsvärderingen besiktas hingstar enligt ISPC:s veterinära standard:

Ponnyn ska identifieras och mätning av mankhöjd och skenben ska vara utförd på plats.

Ponny, som på den centrala avelsvärderingen uppnått rasvisa krav, ska på plats tas DNA prov på samt veterinärt besiktigas för att fastställa/kontrollera att ponnyn är kliniskt fri från ärftliga sjukdomar vid tiden för avelsvärderingen.

Besiktningen måste innefatta kontroll av följande:

Temperament: om ponnyns temperament är sådant att den inte kan besiktigas till fullo ska ponnyn inte godkännas. Om det finns misstankar om att ponnyn medicineras ska blod-/urinprov tas.

Tänder: de centrala framtänderna (incisors) får inte skjuta över med mer än 25 % av tändernas yta/överbett – övers.anm./. Underbett är inte acceptabelt. Alla sex framtänderna i över- och underkäken måste vara på normal plats. Varje onormal plats av en tand/tänder, t.ex. roterad tand/tänder, måste bedömas som skäl till fel. Tänder/käke måste besiktigas medan huvudet är i en normal ställning, inte när det hålls högt.

Ögon: katarakt – total dubbelsidig ogenomskinlighet/eller grumlighet, (översättarens anmärkning) / av ögonlinsen accepteras inte. Ögon ska kontrolleras i ett förmoderat rum med användande av ett oftalmoskop. Om veterinären tycker att ponnyn har katarakt-problem får ponnyn hänvisas till en ögonspecialist för ytterligare undersökning.

Sommareksem: /återkommande sommardermitit, (översättarens anmärkning) / Om ponnyn visar tecken på sommareksem ska den inte godkännas. Användning av löshår är inte tillåtet vid bedömningen.

Tecken på navelbräck eller pungbräck ska diskvalificera ponnyn.

Hjärta och lungor ska vara normala vid auskultation i vila.

Könsorgan: bägge testiklarna ska vara lika stora med normal storlek, utseende och fasthet och deras läge i överensstämmelse med ponnyns ålder. Bägge testiklarna måste vara helt nedsänkta i pungen. Roterade testiklar ska noteras, men får inte utesluta ponnyn.

Ben: bakknät ska undersökas genom att känna på den både under viktbarande och med benet upplyft för att finna bevis på lateral luxation av patellan/knäleden/och på en uppåttfixation av patellan. Varje luxation av patellan ska utgöra skäl för misslyckande. Varje svullen led måste bedömas strängt. Subluxation av kotleden, subluxation av de lägre lederna och hel luxation av de övre lederna måste bedömas vara skäl för misslyckande.

Hovar: måste vara starka, friska och korrekt skapta och inte för hårt verkade. Användning av korrektionsskoning är inte tillåtet.

Gången: måste vara sund och rak. Särskild uppmärksamhet ska fästas på benens ledfunktion, och avvikelser i bakknä, has och kota ska bedömas strängt. Aktionerna i skritt och trav ska kontrolleras på ett hårt, jämnt underlag på rak linje och i små cirklar åt båda hållen. Böjprov får göras.

Avelsvärderingsnämnden ska se hingstarnas rörelser i skritt och trav på hårt underlag.

Alla andra relevanta avvikelser ska noteras. Om någon defekt orsakats av olyckshändelse eller skada måste ponnyn åtföljas av ett veterinärintyg från den som behandlade djuret vid tiden för skadan.

Vid anmälan för bedömning måste ägaren ombes att underteckna en deklaration att ponnyn inte har fått någon medicin eller behandlingsmetod som ändrar temperamentet, och inte fått korrigerande kirurgi.

Ponnyer med blåa ögon accepteras men är inte önskvärt.

Anmärkning om blåa ögon ska göras på bedömningsprotokollet.

3.2.6 Mätning

Hingsten får vara max 107 cm, men hingst yngre än 4 år får vara max 105 cm. Hingsten ska mätas på avelsvärderingsplatsen avseende mankhöjd och skenbensomfång. Mätintyg godtages ej. Mätning ska utföras av godkänd mätman/domare eller av SSS utsedd person.

3.2.7 Dopningsregler

Hingstar som deltar i avelsvärdering får inte utsättas för dopning eller andra otillbörliga åtgärder som påverkar hingstens prestationsförmåga eller temperament. Hingstägare är skyldig att meddela eventuell behandling eller medicinering inför avelsvärdering enligt Föreskrifter om ändring i Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2010:45) om träning och tävling med djur (SJVFS 2018:6).

Veterinärledamot i avelsvärderingsnämnd kan utan föranmälan anordna provtagning för dopinganalys.

3.2.8 Kvalitetsklasser efter individprovning

G tilldelas hingst som uppnått 40 poäng exteriört (i undantagsfall kan hingst godkännas med 38–39 poäng på grund av särskilda meriter, härstamning eller färg) och får ej ha någon delpoäng under 7.

G II tilldelas hingst som uppfyller minimikraven för kvalitetsklass G och har fullgjort godkänt bruksprov eller uppvisat bevis på att hingsten genomfört godkänt officiellt kvalificeringslopp enligt ST:s tävlingsreglemente.

G I tilldelas hingst som uppfyller minimikraven för kvalitetsklass G och uppfyller något av följande:

- vid något tillfälle erhållit 42 p eller högre vid avelsvärdering.
- vid lägst 3 års ålder två gånger belönats med minst 41 p eller motsvarande med minst ett års mellanrum och av olika domare på av SSS sanktionerad utställning med auktoriserad domare eller vid avelsvärdering.
- varit placerad i officiell tävling kat. A, LB hoppning eller dressyr.
- varit placerad i kör- eller galopptävling motsvarande SM-klass.
- uppnått travrekord under 2.35.0 (kat. A) eller varit årgångsvinnare.
- vid kvalitetsbedömning erhållit lägst 8.0 i gångarter, hoppning eller allround.

GI och GII kan erhållas genom ansökan till avelsorganisationen, SSS. Ansökan görs av ägaren på särskild blankett med bifogade kopior på åberopade meriter enligt hingstreglementet. Efter att avelsvärdering gjorts skickas ett avelsvärderingsbevis till ägaren. För ansökan direkt till SSS erläggs en administrativ avgift.

3.2.9 Övrigt

Individprovning sker i tre steg:

- Föruttagning – exteriörbedömning och veterinärbedömning på dem som rekommenderas till Central avelsvärdering.
- Central avelsvärdering – exteriör- & veterinärbedömning.
- Bruksprov – rid- eller körprov.

Befriade från **Föruttagning** är:

- I Sverige tidigare godkänd hingst.

- Hingstar införda som godkända hingstar i moderlandet för internationell avel godkända stamböcker.
- Hingst som enligt särskilt årligt beslut av arrangören kan gå direkt till central avelsvärdering.
- Hingst som av nämnden rekommenderats, tidigast under föregående kalenderår, till central avelsvärdering.

För hingstar stationerade norr om Gävleborgs och Dalarnas län gäller att de kan vid där hållen särskild avelsvärdering individprövas och tilldelas kvalitetsklass.

Hingst avelsgodkänd i annat ISPC-land efter den 1/7 1993, hingst från Tyskland ska vara godkänd efter den 24/4 1999, som genomfört avelsvärdering för shetlandspionnyhingstar i Sverige och ej uppnått rasvisa krav tilldelas ej kvalitetsklass eller avelsvärdeklass.

ID-kontroll (företrädesvis genom kontroll av chip) och DNA-prov ska tas på avelsvärderingsplatsen för att säkerställa individens identitet. Detta gäller hingstar som inte tidigare är godkända enligt detta reglemente.

Hingst godkänd i annat land kan undantas från kravet på DNA-prov på avelsvärderingsplatsen. Fullständig godkänd DNA-dokumentation ska bifogas av ägaren eller dennes företrädare vid anmälan. Hingsten ska vara härstamningskontrollerad mot far, mor och morfar med godkänt resultat. Vid osäkerhet ska DNA-prov tas på plats. Vid avelsvärderingen ska identiteten kontrolleras mot chip och pass.

Hingstar ska kontrolleras på avelsvärderingsplatsen avseende tandstatus. Detta gäller hingstar som inte tidigare är godkända enligt detta reglemente.

Hingsten ska ha nummerlappen väl synlig på båda sidorna av ponnyns huvudlag under hela förrättningen.

SSS kan utse rasrepresentant att närvara vid avelsvärdering av hingstar norr om Gävleborgs och Dalarnas län.

Generalmönstring

Hingstar som har tilldelats RS omfattas av generalmönstringen.

Generalmönstring genomföres i SSS:s regi varje år på hösten. Hingst kallas av SSS till Generalmönstring vid 9 och 14 års ålder.

SSS förbehåller sig rätten att inkalla andra hingstar utanför dessa åldersklasser vid behov.

Hingst som kallas och uteblir eller avbryter generalmönstringen fråntas sitt RS, tills hingsten visas vid ett senare avelsvärderingstillfälle med godkänt resultat. Avkomor avlade under period då hingst fråntagits sitt RS-nummer är inte berättigade att få RS.

Hingst som är utlånad till annat land det året den kallas in, ska visas när den återvänt till Sverige. Hingst som uteblir på grund av sjukdom måste uppvisa godkänt veterinärintyg.

Visas hingsten vid ett senare tillfälle tas dubbel anmälningsavgift ut. Ägaren ska uppvisa ett veterinärintyg på att hingsten inte uppvisar symtom på sommareksem/man- svansskorv. Veterinärintyget ska vara utfärdat i juli, augusti eller september för hingsten ska återfå sitt RS.

Vid tidigare skador ska kopia på veterinärintyg bifogas anmälan. Vid akuta skador ska kopia på veterinärintyg medtagas till avelsvärderingen. Detta gäller vid trauma.

Hingstar som visas på Generalmönstring ska inte mätas.

Generalmönstringen är ett avelsvärderingstillfälle där samtliga RS-hingstar i respektive åldersgrupp deltar. Generalmönstringen ska hållas på tid och plats som bestäms av SSS.

Följande kategorier kan befrias från att delta:

- Hingstar som under året deltagit på central avelsvärdering.
- Hingstar som efter avkommeprövning tilldelats avelsvärdeklass ELIT.

Hingst som kan anses stadigvarande uppställd norr om Gävleborgs och Dalarnas län medges dispens från visningen men ska likväl anmälas till mönstringen. Istället ska de visas på sommarpremiering efter avelsorganisationens beslut.

Om tillräckligt antal avkommor för en säker bedömning finns avkommeprövas hingstarna.

Alla hingstar poängbedöms. För ett godkänt genomförande av Generalmönstringen ska poäng ges på alla bedömningspunkter med undantag vid skada enligt veterinärintyg.

3.3 Avkommeprövning

Då underlag föreligger för att göra en avkommeprövning med tillfredsställande tillförlitlighet, är avelsvärderingsnämnden skyldig att verkställa en sådan.

I normalfallet ska resultat från ett minimiantal av 15 avkommor av lägst 3 års ålder ligga till grund för beräkning av avelsvärdet för en hingst. Hingst som lämnat minst 15 avkommor, visade vid lägst 3 års ålder, ska avelsvärderas med hänsyn till avkommornas resultat och tilldelas avelsvärdeklass C, B, A eller ELIT. Avelsvärdet kan årligen omprövas. På ägarens begäran kan, när särskilda skäl finns, avkommeprövning bedömas tidigare. Hingst som betäckt minst 40 ston, de 4 sista åren ej medräknade, ska avelsvärderas med hänsyn till sina avkommor även om icke 15 av dem visats. För att tilldelas avelsvärdeklass C eller Elit krävs i normalfallet minst 60 betäckningar de sista 4 åren ej medräknade. Avsteg från detta kan göras om hingsten visar på extrema resultat, antingen positiva eller negativa i förhållande till rasens medeltal. Detta medeltal ändras över tid då rasen gör avelsframsteg genom en selektering av avelsdjur. För att kunna tilldela hingst avelsvärdeklass måste avelsvärderingsnämnden utgå från hur hingsten i fråga ligger till utifrån hela hingstpopulationen vilket kan ändras över tid.

Följande kategorier av hingstens avkommor ska redovisas inför avelsvärderingen:

- a Hingstar tilldelade RS och lägst kvalitetsklass G.
- b Diplomston
- c Tävlingsponnyer som uppnått resultat enl. kraven för G I
- d Totalt antal poängtagande avkommor i tävlingar enl. tillgänglig statistik
- e Deltagare i kvalitetsbedömningar och deras resultat enligt kraven för GI
- f Deltagare vid premieringar eller utställningar med auktoriserade domare och deras resultat är minst 40 poäng
- g Deltagare vid 3-årstest och deras resultat enligt kraven för GI

Hänsyn ska tagas till antal betäckta ston under motsvarande tidsperiod.

För varje meriterad avkomma i ovan nämnda kategorier (a-g) räknas 1 poäng och som sedan läggs ihop för att få fram antalet kvalificerade avkommepoäng. Sammanräknad summa ska divideras med antalet betäckningar de sista 4 åren borttagna. På detta sätt räknas procenttalet för kvalificerade avkommepoäng fram.

Avelsvärdeklass

B tilldelas hingst som visat normal förärvning.

A tilldelas hingst som visat mycket god förärvning.

ELIT tilldelas hingst som visat utmärkt förärvning och lämnat avkommor med kvalifikationer i flera av de kategorier som meriterar inom den ifrågavarande rasen.

C tilldelas hingst som visat mindre god förärvning.

Avkommeprövning ska genomföras på grundval av avkommornas officiella resultat från något eller några av följande moment:

- premieringar
- kvalitetsbedömningar
- unghästtest
- bruksprov
- officiella tävlingar
- utställningar

För att resultat från dessa provningsmoment ska kunna tillgodoräknas ska dessa vara avelsvärderingsgrundande.

Uppgifter om avkommor som exporterats ska så långt som möjligt ingå i bedömningsunderlaget. Detsamma gäller uppgifter om avkommor i utlandet, till importerade hingstar, vars resultat dokumenterats av en utländsk avelsorganisation eller stambokförande förening. Dokumentationen ska översättas till svenska och kopia på det utländska dokumentet ska bifogas vid anmälan. För att en bedömning ska tillgodoräknas hingsten, ska provningstillfället vara godkänt av avelsorganisationen/avelsvärderingsnämnden. Även exporterad hingst, som tidigare verkat i svensk avel, kan avkommeprövas.

I avkommeprövningen ska ingå en kontroll och bedömning av om avkommorna är bärare av sådana defekter som anges i 3 § i Föreskrifter om ändring i Djurskyddsmyndighetens föreskrifter (DFS 2004:22) om avelsarbete (SJVFS 2009:28).

Då meriter för avkommor åberopas kan dessa endast komma i fråga om den meriterade avkomman inte överstiger mankhöjden enligt rasbeskrivningen.

3.4 Metoder m.m. för fastställande av avelsvärde

Ett avelsvärde fastställs normalt första gången när hingsten genomgått individprövning. Då underlag föreligger för att göra en avkommeprövning med tillfredsställande tillförlitlighet beräknas ett nytt avelsvärde. Detta justeras efter hand som antalet avkommor med bedömningsbara resultat ökar.

Ju större och säkrare avkommeunderlag som finns tillgängligt desto mindre hänsyn ska tas till härstamnings- och individprövning.

Beräkning av avelsvärde kan grunda sig på andel avkommor bedömda i viss kvalitetsklass eller enkla medeltal. Därvid ska hänsyn tagas till antal födda föl eller antal betäckta ston.

Hingstar som avelsvärderats enligt rasvisa bestämmelser tilldelas en kvalitetsklass eller avelsvärdeklass på grundval av individ och/eller avkommeprövning. Avelsvärdeklassen kan tidsbegränsas, samt höjas eller sänkas. Hingstar som godkänns enligt rasvisa bestämmelser

utan någon bedömning av prestation kan endast tilldelas den lägsta godkända kvalitetsklassen.

Hingstar som godkänns enligt rasvisa krav vid interimistisk besiktning tilldelas avelsvärdeklassen INT fram till nästa ordinarie avelsvärdering för rasen.

3.5 Avelsvärderingsnämndens beslut

Avelsvärderingsnämnden kan lämna ett muntligt beslut om resultatet av individprövningen eller avkommeprövningen när sista provningsmomentet är slutfört. Ett skriftligt beslut med resultat från individprövningen och/eller avkommeprövningen samt avelsvärderingsbeviset i original ska tillsändas berörd hingstägare omgående efter nämndens beslut. Beslutet ska innehålla en motivering, datum för beslutet samt besked om hur överklagande till SSS:s styrelse kan ske. Därefter kan överklagande till SH:s besvärsnämnd ske. Ovan gäller även när nytt beslut om avelsvärdering har fattats.

3.6 Avelsvärderingsbevis

Avelsvärderingsbevis utfärdas av avelsvärderingsnämnden och tilldelas hingsten när denne genomgått fullständig individprövning eller avkommeprövning. För hingstar som ej genomfört alla moment i avelsvärderingen utfärdas ett exteriörbedömningsprotokoll vid påbörjad avelsvärdering. Avelsvärderingsbeviset ska grunda sig på senaste meddelade beslut om avelsvärdering och ska innehålla följande uppgifter om hingsten:

- identitetsnummer
- namn
- ras
- härstamning
- signalement
- uppfödare
- nuvarande ägare
- resultat av exteriörbedömning
- mått
- prestationer
- hälsotillstånd
- nedärkning av defekter i förekommande fall
- resultat från avkommeprövning i förekommande fall
- sammanfattande kvalitets- eller avelsvärdeklass

Beviset ska även innehålla uppgifter om utfärdare och plats och datum för beslut. Kopior av avelsvärderingsbeviset ska arkiveras på SSS:s kansli.

4 KRAV FÖR ATT HINGST SKA FÅ ANVÄNDAS I AVEL

För att hingst ska få användas för avel krävs

- att hingsten är DNA-testad.
- att tidigare års betäckningsrapporter redovisats.
- att hingst ej nedärver defekt (vissa undantag förekommer se SJVFS 2009:28)

4.1 Betäckningsrapportering

Hingstens samtliga betäckningar ska rapporteras enligt SH:s/SSS:s anvisningar. Fullständigt ifyllda betäckningsrapporter måste redovisas senast den 30 september årligen till SH/SSS.

5 AVELSVÄRDERINGSNÄMND

5.1 Sammansättning

Avelsvärdering av hingstar utförs av en nämnd som utses av SSS:s styrelse årligen. Avelsvärderingsnämnden består av minst tre ledamöter, varav en legitimerad veterinär. Därutöver utses minst två suppleanter. Dessutom bör ingå en till tre rasledamöter.

5.2 Arbetsuppgifter

Avelsvärderingsnämnden beräknar avelsvärde och beslutar om avelsvärdeklass. Nämnden äger rätt att ta särskild hänsyn till härstamning eller för rasen särskilt värdefull egenskap vid individprovning. Varje sådant beslut ska i förekommande fall med angivande av motiv meddelas SSS:s styrelse. Beslut rörande enskilda hingstars bedömningsresultat uppförs på avelsvärderingsbevis eller exteriörbedömningsprotokoll. Nämnden kan ansöka hos SSS om dispens från gällande bestämmelser då nämnden finner detta särskilt motiverat.

Det åligger avelsvärderingsnämnden att årligen gå igenom hela hingstbeståndet av RS-hingstar med avseende på fertilitet, avkommeprövningsresultat och andra omständigheter som rör hingstars avelsvärderingsstatus.

Avelsvärderingsnämnd kan i fråga rörande defekt remittera frågan till SH:s veterinärmedicinska råd eller genetiska råd och vid behov besluta om avkommeundersökning för ställningstagande.

Avelsvärderingsnämnd kan härutöver vara remissinstans i olika ärenden. Det åligger nämnden att noga följa utvecklingen av shetlandspennyn, dess användning och resultat. Minst en gång årligen bör avelsvärderingsnämnden tillsammans med avelsorganisationen SSS diskutera och gå igenom aktuella frågor.

6 AVELSVÄRDERINGSTILLFÄLLEN

6.1 Ordinarie avelsvärdering

SSS eller på uppdrag av SSS utsedd organisation ordnar minst årligen avelsvärdering av alla därtill berättigade hingstar. Till ordinarie avelsvärdering kan i tillämpliga fall även bruksprov och utställning räknas.

Till avelsvärdering kan även tidigare avelsvärderade hingstar kallas för provning.

6.2 Interimistisk besiktning i landet

Efter ansökan från hingstägare eller importör och på dennes bekostnad kan SSS i samråd med ordförande i berörd avelsvärderingsnämnd föranstalta om interimistisk avelsvärdering av hingst med stamboksberättigad härstamning och som i övrigt uppfyller alla för enligt

rasvisa bestämmelser erforderliga krav som berättigar till visning för avelsvärdering i de fall då hingsten på grund av force majeure eller skada/sjukdom styrkt av veterinärintyg ej kunnat visas på ordinarie avelsvärdering eller, importerats till landet efter senaste ordinarie avelsvärdering inför aktuell betäckningssäsong.

Interimistisk avelsvärdering verkställs på överenskommen tid och plats och på delegation av respektive avelsvärderingsnämnd. Före besiktning ska avelsvärderingsnämndens ordförande tillsammans med SSS gå igenom hingstens formella meriter. Övriga nämnden delges beslut om interimistisk besiktning. Nämnden ska efter genomförd interimistisk besiktning tillställas kopia av avelsvärderingsbevis och beslut.

I samband med detta utses en besiktningsnämnd med uppgift att besiktiga hingsten. Denna nämnd ska bestå av tre personer varav en legitimerad veterinär. Företrädesvis utses ledamöterna inom ordinarie avelsvärderingsnämnd. I undantagsfall kan besiktning utföras av två personer, varav en legitimerad veterinär enligt ovan. Vid nästkommande ordinarie avelsvärdering beräknas hingstens avelsvärde. Interimistiskt tillstånd är giltigt till nästkommande ordinarie avelsvärdering.

6.3 Interimistisk besiktning utom landet

I samband med import av hingst kan SSS i enlighet med förfarandet beträffande interimistisk besiktning inom landet och efter ansökan från blivande importör, på dennes bekostnad låta besiktiga och avelsvärdera hingst i utlandet och därigenom lämna bindande förhandsbesked inför ordinarie avelsvärdering i de avseenden besiktningen omfattat. Avelsvärderingsnämnden kan besluta om undantag från särskild besiktning av hingst om den visat ett mycket högt avkommeprövningsvärde.

7 SÄRSKILT OM FRUKTSAMHETSKONTROLL

Sammanställda resultat av samtliga betäckningar ska granskas av SSS samt ordförande och veterinärledamot i avelsvärderingsnämnden. I enlighet med defektlistan föranleder lägre fölningsprocent än 40 särskild kontroll av betäckningsresultat och beslut om spermaundersökning eller eventuell annan undersökning. Även hingstar med årligen upprepad fölningsprocent under 50 kan föranleda beslut om särskild undersökning eller utredning. Erhållna undersökningsresultat redovisas för avelsvärderingsnämnden i sin helhet, vilken därefter har att fatta beslut om ytterligare åtgärder i form av vidare undersökningar, begränsningar i användningen eller tagande ur avel.

8 REDOVISNING AV RESULTAT

SSS ska för officiell publicering av hingstars kvalitetsklasser och avelsvärdeklasser årligen tillkännage samtliga för avel godkända hingstar med resultat både vad avser enskilda hingstars avkommors resultat och övergripande rasstatistik. Resultaten redovisas genom webbstamboken, på hemsidan och i medlemstidningen.

9 DISPENS FRÅN GÄLLANDE REGLER

Avelsvärderingsnämnden eller hingstägare kan ansöka om dispens från gällande krav om särskilda skäl föreligger. Över sådan dispensansökan ska alltid avelsvärderingsnämndens och i förekommande fall bruksprovnämndens ordförande samt SSS beredas tillfälle att yttra sig. Beslut om dispens fattas av SSS:s styrelse.

10 ÖVERKLAGAN AV AVELSVÄRDERINGSRESULTAT

Ett beslut får överklagas av den som beslutet angår, om det har gått den beslutet angår emot och beslutet kan överklagas.

Ett beslut överklagas skriftligt till SSS:s styrelse. I skrivelsen ska klaganden ange vilket beslut som överklagas, den ändring i beslutet som begärs och de omständigheter vilka åberopas till stöd för begäran om ändring. Skrivelsen ska vara SSS tillhanda inom tre veckor från den dag klaganden fick del av beslutet. Inom SSS remitteras överklagan för yttrande till den avelsvärderingsnämnd som bedömt hingsten samt vid behov även yttrande från veterinärmedicinskt och/eller genetiskt råd. SSS:s beslut ska grunda sig på vad handlingarna innehåller och vad i övrigt framkommit i ärendet. SH:s besvärsnämnd är SSS:s sista beslutande instans i överklagningsärenden. Eventuellt beslut om ombedömning verkställs efter anvisningar från SSS:s styrelse. Klaganden eller annan berörd ska underrättas om innehållet i nämndens beslut och om hur detta kan överklagas.

Besvärsnämndens handlingar ska omfatta själva överklagan samt till SSS inkomna remissyttranden. SH:s besvärsnämnds beslut kan överklagas till SJV i de delar som berör SSS:s Plan- och Riktlinjer.

11 ANSVAR FÖR LÄMNAD UPPGIFTER

SSS ansvarar inte för att uppgifter i skriftliga handlingar, som har lämnats in till SSS, är riktiga, fullständiga och stämmer överens med verkligheten. Inte heller för sådana uppgifter i den mån de tagits in i register.

12 UNDERRÄTTELSE OM BESLUT

En sökande, klagande eller annan part ska underrättas om innehållet i det beslut varigenom besvärsnämnden avgör ärendet. Parten behöver dock inte underrättas om det är uppenbart obehövligt. Om beslutet går parten emot och kan överklagas, ska han underrättas om hur han kan överklaga det. Se vidare punkt 10.

13 JÄV

Förvaltningslagen (SFS 2017:900) § 16–18 tillämpas vid avelsvärdering av hingstar.

Förvaltningslagens regler beträffande jäv:

16 § Den som för en myndighets räkning tar del i handläggningen på ett sätt som kan påverka myndighetens beslut i ärendet är jävig om

1. han eller hon eller någon närstående är part i ärendet eller annars kan antas bli påverkad av beslutet i en inte oväsentlig utsträckning,

2. han eller hon eller någon närstående är eller har varit ställföreträdare eller ombud för en part i ärendet eller för någon annan som kan antas bli påverkad av beslutet i en inte oväsentlig utsträckning,

3. han eller hon har medverkat i den slutliga handläggningen av ett ärende hos en annan myndighet och till följd av detta redan har tagit ställning till frågor som myndigheten ska pröva i egenskap av överordnad instans, eller

4. det finns någon annan särskild omständighet som gör att hans eller hennes opartiskhet i ärendet kan ifrågasättas.

Om det är uppenbart att frågan om opartiskhet saknar betydelse, ska myndigheten bortse från jäv.

17 § Den som är jävig får inte ta del i handläggningen av ärendet och inte heller närvara när ärendet avgörs. Han eller hon får dock utföra sådana uppgifter som inte någon annan kan utföra utan att handläggningen försenas avsevärt.

18 § Den som känner till en omständighet som kan antas göra honom eller henne jävig ska omedelbart anmäla detta till myndigheten.

En myndighet ska pröva en jävsfråga så snart som möjligt.

Den som jävet gäller får ta del i prövningen av jävsfrågan endast om det krävs för att myndigheten ska vara beslutsför och någon ersättare inte kan kallas in utan att prövningen försenas avsevärt.

Exempelvis föreligger jäv då:

- Domare, dennes make/maka/sambo eller dennes nära släkting (föräldrar, barn eller syskon) ägt, tränat eller under längre tid haft aktuell ponny uppstallad.
- Domare under de senaste 5 åren varit ägare till aktuell ponnys far eller mor.
- Domare anser sig själv jävig.

Den som känner till en omständighet som kan antas utgöra jäv mot honom, ska självmant ge det till känna.

14 HINGSTÄGARES SKYLDIGHETER OCH RÄTTIGHETER

Hingstägare har rätt att på de grunder som anges i momentet "Överklagan av avelsvärderingsresultat" överklaga beslut eller enligt momentet "Dispens från gällande regler" söka dispens. Hingstägare kan däremot ej ställa ekonomiska anspråk på SSS eller någon annan föranledda av resultat i avelsvärderingen eller eventuella felaktigheter i densamma.

Det är varje hingstägares skyldighet att känna till och följa de föreskrifter och regler som utfärdats av SJV och SSS vilka reglerar avelsvärdering av hingstar om vederbörande hingstägare önskar delta i avelsvärdering anordnad eller sanktionerad av SSS.

Det är hingstägarens skyldighet att i samband med anmälan av hingst för avelsvärdering inklusive utlandsbesiktningar lämna så fullständiga och riktiga uppgifter som möjligt. Ej utelämna någon information som kan påverka bedömningen av aktuell hingst såsom dolda fel, pågående medicinering, utförd operation eller behandling. Hingstägare har rapporteringsskyldighet till SSS, enligt SJV:s föreskrift om djurskyddskrav vid avelsarbete: Föreskrifter om ändring i Djurskyddsmyndighetens föreskrifter (DFS 2004:22) om avelsarbete (SJVFS 2009:28), om hingst har defekt eller nedärver defekt under tid då hingst verkar i avel. I samband med hästagarförsäkring ska hingstägare intyga att otillbörlig medicinering eller behandling ej skett. Det är varje hingstägares skyldighet att till SSS rapportera eventuella förändringar i ägarskap eller ort för utstationering av hingst under betäckningssäsong. En hingstägare ska så snart stoägaren fullgjort sina skyldigheter enligt det mellan parterna ingångna avtal om betäckning av stoet till stoägaren överlämna betäckningsrapport i undertecknat skick.

Innehavare av hingst som inte följer bestämmelser i detta reglemente eller ej erlägger de avgifter som SSS:s styrelse beslutat om kan vägras en rättighet, som följer av detta reglemente, eller drabbas av återkallelse av sådan rättighet för viss tid eller tills vidare (uteslutning). Beslut om uteslutning fattas av SSS:s styrelse efter det att berörd hingstägare underrättats av SSS om förhållandet och givits möjlighet att förklara aktuella omständigheter och fullgöra sina skyldigheter.

Resultaten för avkommorna till de hingstar som inte uppfyller reglerna i detta reglemente är inte avelsvärderingsgrundande.

Alla hingstar ska visas i träns av person över 16 år.

15 DEFEKTLISTA

Fynd vid veterinärbesiktning av hingstar vid avelsvärdering och hur dessa bör påverka avelsvärderingsresultatet. Vid avvikelser mellan nedanstående defektlista och ISPC:s veterinära standard (se punkt 3.2.5) gäller den sistnämnda.

Beteckningar:

- kass för avel = kasserad för allmän avel, enligt gällande djurskyddsregler dvs upptagen som defekt i SJVFS 2009:28.
kass = medför kassation, som ett rasvist krav, såvida inte annat anges i rasvisa bestämmelser
1 = fel av betydelse men som kan vägas upp av andra förtjänster, rapporteras
2 = saknar veterinärmedicinsk betydelse
rapp = ska meddelas i kritiken och antecknas på avelsvärderingsbeviset. (Fel som medför kassation samt fel av betydelse ska alltid rapporteras).

Fynd

Glosöga

Beteckning

2, rapp

Bettfel (över-, underbett)

kass för avel. Dock accepteras mindre överbett, dvs då framtändernas tuggytor möts till en del. Flera undersökningstillfällen erfordras vid gränsfall.

Fång, ponny

kass

Stora exteriöra avvikelser i benaxlar

kass

Överben

2. Vid överben på skenben-griffelben och ej lednära

Uppdrivna kotor utan några ledförändringar

2

Ledgallor

vid behov utredning med bl a röntgen av aktuell led

Osteochondros

kass för avel.

Strålbenshälta

kass för avel.

Spatt

kass för avel.
rapp. För äldre hingstar med tävlingsprestationer men med röntgen diagnosticerad spatt - rapp.

Ringkota

kass - verifierad med röntgen.

Patellaupphakning

kass för avel.

Patellaluxation

kass för avel.

Cervical vertebral malformation (CVM)

kass för avel

Subluxation i kronled

2

Tuppspatt

kass.

Påtagligt vida, platta hovar

kass.

Påtagligt små, trånga hovvar	kass.
Hovbroskförbening grav/tidig	kass för avel
Bockhov	kass vid nygodkännande, 1 vid förlängt tillstånd.
Påtagligt dålig hornkvalitet	kass.
Man- och svansskorv, med kroniskt förlopp	kass för avel.
Allergiska eksem/ sommareksem	kass för avel.
Mugg	1 (vid upprepade tillfällen).
Rasp	kass (vid måttlig - kraftig utbredning).
Klapphingst/kryptorchism	kass.
Testiklar med avvikande storlek	vid kraftigt avvikande storlek (>50%) - kass för avel mer än 25 %, spermaprov – rapp.
Testikel med läges fel i pungen	rapp.
Båda testiklarna med lägesfel	kass – om testiklarna ej går att lägerätta och förblir i rätt läge.
Testiklar med kraftiga konsistensavvikelser	kass.
Testiklar med traumatiska skador/inflammation	rapp, spermaprov.
Pungbräck	kass för avel.
Pungbräck, traumatisk	rapp - utredning och rapportering, uppföljning av operationsberättelse (ruptur av tunica vaginalis).
Navelbräck	Kass för avel
Luftsnappning	1
Kvickdrag (RAO)	kass för avel
Struppipning	kass för avel. Biljud vid bruksprov ska utredas på klinik.
Krubbitning	1
Vävning	1
Lynnesfel	kass.

Hingstägare har rapporteringsskyldighet till SSS, enligt SJV:s Föreskrifter om ändring i Djurskyddsmyndighetens föreskrifter (DFS 2014:22 om avelsarbete (SJVFS 2009:28), om hingst har defekt eller nedärver defekt under tid då hingst verkar i avel.

Olika veterinärmedicinska fynd av betydelse för djurskyddet – utredning och eventuell kassation. Hingst som är anlagsbärare av genetisk defekt kasseras för avel, såvida inte annat framgår i detta reglemente. Förekommer defekt av betydelse, som rapporteras efter ordinarie avelsvärdering, kan hingsten återkallas för ny undersökning och omvärderas. För äldre hingstar gäller att hänsyn ska tas till ålder och utförda prestationer.

Hingst som är anlagsbärare av genetisk defekt såsom cerebellär hypoplasi (slinger), HYPP, OLWS, SCID, PSSM, GBED, HERDA, JEB och CVM kasseras för avel.

Shetlandsponnyhingst som är anlagsbärare av den genetiska defekten SA kasseras inte för avel.

Om hingst visas vara anlagsbärare av genetisk defekt gäller, enligt SJV:s Föreskrifter om ändring i Djurskyddsmyndighetens föreskrifter (DFS 2014:22) om avelsarbete (SJVFS 2009:28) paragraf 3, att om den ena parten i en parning är bärare av ett recessivt anlag ska den andra parten i parningen vara testad negativ som bärare för samma anlag om ett sådant test finns.

Fertilitetskrav = ej under 40 % dräktighet (15 ston eller fler betäckta). Lägre dräktighetsprocent föranleder utredning med bland annat spermaprovtagning.